

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Mediul familial este primul mediu pe care îl cunoaște copilul și astfel are rol covârșitor în educația și dezvoltarea acestuia ca individ. Privită ca grup social, familia și influența sa asupra individului este egalată de acțiunea tuturor celorlalte medii sociale; experți în psihologia socială și sociologie susțin că familia este adevăratul laborator de formare a persoanei. Implicațiile majore recunoscute familiei în dezvoltarea copilului sunt puse pe seama influenței timpurii a acesteia și a faptului că prin intermediul ei, multă vreme, se orientează toate celelalte acțiuni de socializare.

Alături de școală și biserică, familia a fost vreme de secole cea mai stabilă formă de comunitate umană, dar globalizarea societății a adus schimbări majore în evoluția componenței familiei și a normelor, comportamentelor asociate acesteia. Conservatoare de tradiții și valori naționale, familia devine sensibilă la schimbările societății actuale și astfel termenul *familie* începe să capete un înțeles mai larg, fiind definit prin corezidența, conjugalitatea și prezența copiilor.

Din punct de vedere al educației, conviețuirea în familie reprezintă școala primilor ani ai copilului, în care trebuie să primească bazele temeinice ale viitoarei sale conștiințe, ale tuturor trăsăturilor care-l vor defini ca om integrat la vremea maturității sale. Plecarea temporară sau definitivă a unuia sau a ambilor părinți din cadrul familiei lasă urme majore și poate duce la dezechilibre în dezvoltarea copiilor. Una dintre situațiile des întâlnite în societatea românească după intrarea în Uniunea Europeană este plecarea părinților în străinătate și lăsarea copiilor în grija altor persoane. Aceste plecări, care se realizează pe perioade mai mici sau mai mari, pot avea următoarele efecte: creșterea nivelului de trai al familiei, modificarea structurii familiale - modificări în cuplu care pot duce la destrămarea familiei, schimbarea exercitării rolurilor și supraîncărcarea/inversarea de rol, mai ales în familiile cu mai mulți membri, și apariția unor probleme pentru copiii care rămân acasă fără niciun părinte. Deși avantajele de ordin material justifică plecarea părinților în străinătate, lipsa de afecțiune și supraveghere din punct de vedere educațional conduc la afectarea relaționării cu colegii, îndeplinirii sarcinilor școlare și la probleme de disciplină.

Pentru a preîntâmpina scăderea rezultatelor la învățură și a acorda suport psihologic copiilor care locuiesc fără unul sau ambii părinți pentru o perioadă mai mare de șase luni, „Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură” derulează cinci proiecte pilot de stimulare a participării la educație a acestei categorii de copii în județele Vaslui, Sibiu, Botoșani, Galați și Giurgiu. Proiectul *InfoAcces* se derulează în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Vaslui și vizează 270 de preșcolari și elevi alături de reprezentanții acestora, care sunt susținuți prin servicii de educație parentală și consiliere socială.

În cadrul proiectului *InfoAcces* au loc evenimente lunare cu scopul dezvoltării socio-comunitare prin crearea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate. Sesiunile de conștientizare, informare și analiză a situației copiilor din județul Vaslui cu părinți plecați în străinătate, în vederea dezvoltării rețelei parteneriale de sprijin, sunt realizate cu participarea instituțiilor de învățământ din județul Vaslui care lucrează cu copii cu părinți plecați la muncă în străinătate și au ca scop identificarea de colaboratori care să susțină copiii din grupul țintă al proiectului.

În luna noiembrie, evenimentele proiectului *InfoAcces* s-au concentrat în mediul urban, în orașul Huși, și s-au realizat cu participarea Școlii Gimnaziale *Anastasia Panu* și a Școlii Gimnaziale *Ion Creangă*.

Miercuri 24 noiembrie 2021, în cadrul evenimentului *InfoAcces*, au participat 13 persoane, experți în proiect și cadre didactice ale Școlii Gimnaziale *Anastasia Panu*, care are un număr de 859 elevi, 87 dintre aceștia cu părinți plecați în străinătate. În cadrul școlii există o preocupare constantă a cadrelor didactice pentru asigurarea unui proces educațional de calitate, iar motto-ul acesteia este „Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat în școală” (Albert Einstein).

Evenimentul a debutat cu prezentarea proiectului *InfoAcces* și a obiectivului acestuia în ceea ce privește dezvoltarea socio-comunitară: realizarea unei rețele parteneriale la nivel județean. În secțiunea de prezentarea a site-ului din cadrul evenimentului au fost expuse modalități

Proiectul InfoAcces

POCU/784/6/24/139636

Evenimentele din luna noiembrie organizate în cadrul activității

Dezvoltare socio-comunitară

de atragere de fonduri suplimentare care să contribuie atât la dezvoltarea copiilor cât și a cadrelor didactice. Aceste oportunități pot fi consultate permanent pe site-ul proiectului <https://infoacces.snsr.ro>, în secțiunea *Rețea partenerială*, iar cadrele didactice din Școala Gimnazială *Anastasia Panu* au aflat în cadrul evenimentului de proiect POCU- *Educație nonformală în sistem outdoor*, care le oferă posibilitatea de perfecționare profesională, în special pentru personalul care lucrează cu copii aparținând grupurilor vulnerabile. Din punct de vedere al oportunităților de finanțare, proiectul *InfoAcces* a adus în comunitatea din Huși informații despre granturile lunare *Nouănepasă.ro* – finanțări nerambursabile pentru programe în educație în valoare de 1 milion de lei.

Dintre provocările identificate la nivelul școlii menționăm numărul mare de copii cu CES și un procent de 10.12% dintre copii cu părinți plecați la lucru în străinătate. Problemele care apar sunt rezolvate punctual prin implicarea cadrelor didactice și o colaborare strânsă între părinți și școală, un neajuns fiind absența din unitate a unui psiholog școlar. Proiectul *InfoAcces* vine cu activități de consiliere psihosocială pentru copiii cu părinți plecați la lucru în străinătate și își propune realizarea de parteneriate pe termen lung care să sprijine școala și comunitatea.

Evenimentele *InfoAcces* au continuat joi 25 noiembrie 2021 cu o sesiune de conștientizare, informare și analiză cu privire la situația copiilor din județul Vaslui cu părinți plecați în străinătate, cu participarea a 15 persoane, majoritatea invitați ai Școlii Gimnaziale *Ion Creangă* din Huși. La eveniment au participat cadre didactice din toate nivelurile de învățământ, preșcolar, primar și gimnazial, și a fost un prilej de analiză a nevoilor copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, a problemelor cu care aceștia se confruntă, pentru a găsi soluții la nivel comunitar.

Misiunea școlii este de a oferi o educație de calitate, centrată pe interesele elevilor, părinților, comunității, realizată în parteneriat și prin dialog, într-un spațiu deschis care oferă oportunități egale de acces la educație tuturor elevilor, indiferent de situația socială, conform aspirațiilor și aptitudinilor acestora. În conformitate cu această misiune, cadrele didactice își propun să descopere potențialul fiecărui elev în funcție de aspirațiile și aptitudinile acestora,

prin programe de educație individualizate: „A excela nu înseamnă că trebuie să fii primul într-o competiție, ci presupune ca tu să devii cea mai bună persoană care poți fi” (P.Senge).

În cadrul evenimentului a fost prezentat proiectul *InfoAcces* și modalitățile prin care ne propunem să realizăm dezvoltarea socio-comunitară, precum și oportunități de finanțare dedicate structurilor școlare, dar și factorilor economici care pot contribui ulterior la dezvoltarea comunității. Informațiile prezente în *Catalogul de oportunități / surse de finanțare* relevante pentru îmbunătățirea situației privind copiii cu părinți plecați în străinătate și pentru dezvoltare socio-comunitară pot fi consultate pe site-ul proiectului și au fost trimise pe mail echipei de management din școală pentru găsirea de oportunități care să ajute cei 47 de copii care au părinți plecați la muncă în străinătate.

Problemele identificate vin din fluctuația mare a plecărilor părinților în străinătate; se fac eforturi pentru menținerea unui dialog constant cu părinții. Pentru rezolvarea provocărilor și în corelație cu misiunea școlii, directorul Școlii Gimnaziale *Ion Creangă* a declarat că face eforturi pentru ca tot „ce nu pot face părinții să facă școala”. Ultimul proiect care se dorește a fi implementat este construcția unui teren sintetic de sport; s-a solicitat ajutor în cadrul proiectului pentru identificarea de parteneri pentru realizarea acestuia.

Ca urmare a evenimentelor și a analizei de nevoi efectuate în cadrul proiectului s-au identificat următoarele puncte slabe la nivelul școlilor: lipsa motivației copiilor, absentism, integrare dificilă a copiilor în colectivele clasei și o relație deficitară cu părinții, tutorii legali, persoanele care au în grijă copiii.

Referitor la situația analizată există riscuri de creștere a abandonului, a ratei absentismului și a tendințelor de izolare și demotivare pentru copii. S-a identificat și lipsa sprijinului instituțional pentru unitățile de învățământ, care poate duce, pe termen lung, și la demotivarea personalului didactic din unitățile de învățământ.

Analizând problemele și riscurile la nivelul comunității s-au identificat câteva direcții care pot fi acoperite prin realizarea de parteneriate locale:

- parteneriate cu reprezentanți ai comunității din diverse domenii de activitate;
- activități extrașcolare variate susținute chiar la sediul instituției;
- ajutorarea copiilor familiilor placate la muncă în străinătate.

Aceste direcții se vor explora în continuare în cadrul proiectului *InfoAcces* pentru identificarea de entități, cu sau fără atribuții legale în acest sens, care să ofere suport școlilor în lucrul cu copiii cu părinți plecați în străinătate.

Invitații respondenți la chestionarul de la finalul întâlnirilor au evaluat evenimentele lunii noiembrie ca fiind excelent în proporție de 100% și au apreciat informațiile noi despre proiectul *InfoAcces* și posibilitățile de relaționare și stabilire de contacte noi.

În luna decembrie, evenimentele *InfoAcces* vor continua în mediul rural din județul Vaslui pentru a analiza oportunitățile de extindere a rețelei parteneriale *InfoAcces*.

Proiectul este în acord cu recomandările formulate în Cadrul Strategic pentru Cooperarea Europeană în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ET2020) și contribuie la îndeplinirea obiectivelor sectoriale în domeniul educației stipulate în Strategia Europa 2020. Din punct de vedere al reglementărilor naționale acesta vizează: Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 (Hotărârea nr. 317/2016); Strategia privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii; Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 322014-2020; Strategia Națională pentru Învățare pe tot Parcursul Vieții; Regulamentele de organizare și funcționare ale ISJ; Planurile de Dezvoltare Regională și Locală; Planurile de Dezvoltare Instituțională ale Școlilor.

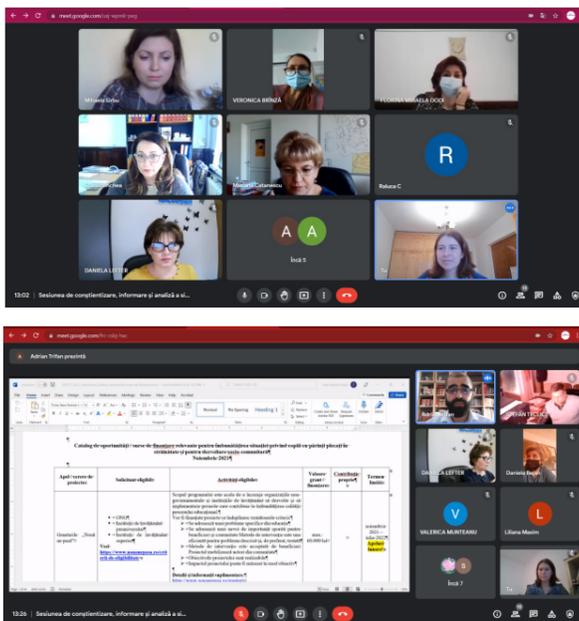
Informații suplimentare despre activitățile și evenimentele *InfoAcces* pot fi consultate atât pe site-ul proiectului <http://infoacces.snsr.ro> cât și pe rețelele de socializare:

Facebook: <https://www.facebook.com/InfoAcces-106350121594314/>
Twitter: https://twitter.com/acces_info.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Irina Elena ANDRONIE,

expert organizare evenimente dezvoltare parteneriate *InfoAcces*

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
AL JUDEȚULUI VASLUI

Opinia
națională

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianaționala.ro

www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,

interioare 168 și 143

e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE:

Florentina Stemate

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației

Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii,

informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile

viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

ISO 9001 certificat nr. 639C

UNIONEA EUROPEANĂ

INSTRUMENTE STRUCTURALE 2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

ANUNȚ

ASOCIAȚIA „SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ”
în parteneriat cu
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA
organizează

• Sesiunea de informare și conștientizare cu privire la situația copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate în vederea dezvoltării rețelei partenoriale de sprijin din cadrul proiectului
POCU/784/6/24/139602 – DidactAcces

Nevoile emergente ale copiilor din gimnaziu

Evenimentul, organizat cu sprijinul Școala Gimnazială Sfântul Andrei, va avea loc la sediul acesteia, strada Dudului nr.2, Brăila, în data de 15.12.2021, ora 12.00.

Proiectul are ca obiectiv general acordarea de suport pentru disciplinele Matematică și Informatică, precum și consiliere psiho-socială pentru copiii din județul Brăila care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni.

În urma implementării proiectului se vor obține următoarele rezultate: servicii suport educațional matematică/ informatică pentru 270 de preșcolari și elevi, din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rome și minimum 44 din mediul rural; dezvoltarea abilităților emoționale/consiliere socială/suport emoțional/psihologic/consiliere vocațională pentru copiii din grupul țintă; servicii de dezvoltare a abilităților parentale sau, după caz, soluționarea diferitelor probleme de natură socială pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/tutori/ persoane care au în grijă copii cu părinți plecați la muncă în străinătate); dezvoltarea unei rețele partenoriale în județul Brăila între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în scopul asigurării sustenabilității din perspectivă instituțională.

Invitații participanți vor dezbate subiecte privind *Nevoile emergente ale copiilor din gimnaziu*, dar și alte subiecte pe care participanții le vor propune spre dezbateri.

Pentru informații suplimentare legate de proiect ne puteți contacta la:
Asociația „Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură”
Strada Italiană nr.28, sector 2, București
E-mail: didactaces@snsh.ro

Manager Proiect
Prof.univ.dr. Maria ANDRONIE

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIONEA EUROPEANĂ

INSTRUMENTE STRUCTURALE 2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

ANUNȚ

ASOCIAȚIA „SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ”
în parteneriat cu
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA
organizează

• Sesiunea de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate din cadrul proiectului
POCU/784/6/24/139602 – DidactAcces:

Implicarea elevilor în cadrul parteneriatului școală-comunitate locală, pentru îmbunătățirea activității copiilor cu părinți plecați în străinătate

Evenimentul, organizat cu sprijinul Școala Gimnazială Sfântul Andrei, va avea loc la sediul acesteia, strada Dudului nr.2, Brăila, în data de 15.12.2021, ora 14.00.

Proiectul are ca obiectiv general acordarea de suport pentru disciplinele Matematică și Informatică, precum și consiliere psiho-socială pentru copiii din județul Brăila care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni.

În urma implementării proiectului se vor obține următoarele rezultate: servicii suport educațional Matematică/Informatică pentru 270 de preșcolari și elevi, din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rome și minimum 44 din mediul rural; dezvoltarea abilităților emoționale consiliere socială/suport emoțional/psihologic/consiliere vocațională pentru copiii din grupul țintă; servicii de dezvoltare a abilităților parentale sau, după caz, soluționarea diferitelor probleme de natură socială pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/ tutori/ persoane care au în grijă copii cu părinți plecați la muncă în străinătate); dezvoltarea unei rețele partenoriale în județul Brăila între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în scopul asigurării sustenabilității din perspectivă instituțională.

Invitații participanți vor dezbate subiecte privind *IMPLICAREA ELEVILOR ÎN CADRUL PARTENERIATULUI ȘCOALĂ - COMUNITATE LOCALĂ, PENTRU ÎMBUNĂȚIREA ACTIVITĂȚII COPILOR CU PĂRINȚII PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE*, dar și alte subiecte pe care participanții le vor propune spre dezbateri.

Pentru informații suplimentare legate de proiect ne puteți contacta la:
Asociația „Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură”
Strada Italiană nr.28, sector 2, București
E-mail: didactaces@snsh.ro

Manager Proiect
Prof.univ.dr. Maria ANDRONIE

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIVERSITATEA SPIRU HARET
Biroul Concursuri

CONCURS
pentru ocuparea unor posturi
didactice vacante

Universitatea Spiru Haret, acreditată prin Legea nr. 443/05.07.2002, anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi didactice vacante publicate în *Monitorul Oficial al României* nr.1241 din 03.12.2021, partea a III-a.

**I. Facultatea de Medicină Veterinară, București
Departamentul de Medicină Veterinară**

- **Profesor universitar**, poziția 3, disciplinele: Nutriție animală și agronomie 1; Nutriție animală și agronomie 2.
- **Lector universitar**, poziția 24, disciplinele: Histologie și embriologie 1; Histologie și embriologie 2.
- **Lector universitar**, poziția 25, disciplinele: Fiziologie 1; Fiziologie 2.

**II. Facultatea de Psihologie și Științele Educației, București
Departamentul de Psihologie și Științele Educației**

- **Lector universitar**, poziția 38, disciplinele: Integrare și incluziune la vârstele mici; Psihologia dezvoltării I; Psihologia dezvoltării II.

**III. Facultatea de Educație Fizică și Sport, București
Departamentul de Educație Fizică, Sport și Kinetoterapie**

- **Lector universitar**, poziția 32, disciplinele: Biochimia efortului sportiv; Dopajul în sport; Dietetică în afecțiunile locomotorii; Stagiul de practică în centre de asistență socială.

**IV. Facultatea de Inginerie și Informatică, București
Departamentul de Informatică și Inginerie**

- **Asistent universitar**, poziția 30, disciplinele: Programare orientată pe obiecte; Baze de date.

Implicați

USH PRO BUSINESS

AngioNet

Smart eHub
Step into the digital

smart alliance
ROMANIA
Innovation Technology Cluster

Implicați

Criza sistemului medical este și o criză a digitalizării

În data de 2 decembrie 2021, a avut loc conferința *Digitalizare în sănătate*, un eveniment organizat de *AngioNet Cluster* împreună cu *Smart Alliance-Innovation Technology Cluster* și *Smart eHub*, cu suportul *USH Pro Business*, conferință dedicată sistemului de sănătate.

În cadrul evenimentului au fost prezentate și dezbătute soluții inovative concrete de accelerare a digitalizării sistemului de sănătate, pentru a crește eficiența, performanța și transparența actului medical.

Conferința a avut ca invitați atât manageri ai clusterelor menționate mai sus, cât și reprezentanți de firme și asociații precum MEDICAI, ZITEC, HELLIMED, SETRIO, *Central Europe General Electric Healthcare*, *Siemens Healthcare*, *CliniX Hel Care*, Asociația *Doctori pentru sănătate*, dar și ai unor spitale de prestigiu din România: Institutul Național de Pneumoftiziologie *Marius Nasta*, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic Județean de Urgență *Pius Brinzeu* Timișoara ș.a.

Evenimentul a adus în discuție teme de interes major precum: transformarea digitală în domeniul sănătății; digitalizarea clinicilor medicale, o necesitate actuală; facilitarea comunicării și identificarea unor mijloace concrete pentru stabilirea de parteneriate între spitalele din România și furnizorii de soluții performante de digitalizare în domeniul sănătății; soluții software pentru profesioniștii din sănătate și logistică; creșterea ratei de acces la tot ce înseamnă digitalizare, precum și perspectiva israeliană asupra managementului inovării în medicină.

De asemenea, în cadrul evenimentului au fost subliniate lacunele create de lipsa unei digitalizări vizibile, ca realitatea actuală în sistemul medical prin însuși accesul limitat la digitalizare în sistemul medical.

Concluziile evenimentului au fost acelea că digitalizarea sistemului medical, cu siguranță, înseamnă beneficii și avantaje importante precum: o calitate crescută a serviciilor medicale, prin reducerea impactului erorilor umane asupra pacienților, prin alinierea la tehnologie și informații; siguranța crescută a actului medical; asigurarea unui mediu sigur, eficient, corect și centrat pe pacient; obținerea documentării și analizei datelor clinice complete; eliminarea responsabilităților și a timpului dedicat documentării manuale cu datele pacienților din foile de observație; reducerea timpilor de așteptare; vizualizarea flexibilă a tuturor informațiilor clinice ale pacientului; prescrierea tratamentului de la distanță, electronic și monitorizarea administrării tratamentului; obținerea electronică a documentației necesare managementului pacientului prin eliminarea pașilor consumatori de timp etc.

Ca centru digital, suntem îngrijorați asupra educării aptitudinilor nu doar în digitalizarea medicală. Situația din sistemul medical din România se aplică și altor instituții, precum primării, autorități locale, chiar și în industrie, unde este o lipsă majoră a aptitudinilor digitale. Ce facem cu celelalte sectoare, precum autoritățile locale, unde este aceeași fragmentare a eforturilor ca și în spitale? Situația din sistemul medical se repetă practic în orice alt sector din România. Sunt multe soluții care puse împreună fragmentează și diluează eforturile; în loc să reducă costurile, acestea se ridică. Singura soluție, pe care am remarcat-o în Europa, este formarea unui manager digital care să fie focusat pe acest domeniu. Practic, trebuie stabilit ce este un manager digital și să existe o pregătire în acest domeniu. Ceea ce putem face este realizarea unei evaluări a eforturilor de digitalizare prin identificarea constrângerilor majore aplicabile tuturor jucătorilor”, a declarat Costin Lianu, director general *USH Pro Business*.

Vom iniția un grup prin care vom continua consultările, vom trage concluzii și vom identifica următorii pași pe termen scurt, pentru că ne dorim să facem ceva, nu doar să purtăm discuții, a afirmat Cristina Pleșoianu, director executiv *AngioNet cluster*.

Această întâlnire poate fi considerată una istorică și ne dorim să inițiem periodic astfel de întâlniri, pentru că avem lucruri importante de discutat, sistemul medical fiind un domeniu foarte larg pentru aplicarea digitalizării. Ne dorim, ca și cluster, să ne implicăm cu toate forțele active pe acest subiect. Securizarea datelor în sistemul medical este poate cel mai important subiect, acesta putând fi o temă de discuție pentru întâlnirile noastre viitoare, deoarece digitalizarea în sistemul medical presupune un design specializat, a spus profesor dr. Radu Deac, președinte *AngioNet cluster*.

USH Pro Business
www.ushprobusiness.ro • office@ushprobusiness.ro
Smart Alliance-Innovation Technology Cluster
www.smartalliance.ro • contact@smartalliance.ro

AngioNet Cluster
www.angionet.ro • office@angionet.ro
Smart eHub
www.smartehub.eu

Puncte de vedere Bugetul de stat și pensiile

Conf.univ.dr. Aurelian Virgil BĂLUȚĂ

A surprins din nou, a câta oară nu mai putem să știm din cauza frecvenței erorii respective, încadrarea pensiilor la capitolul „asistență socială”. Altfel spus, pensiile, cel puțin în vocabularul unor lideri politici importanți, reprezintă un „cadou”, o binefacere din partea persoanelor active către cei care au îndeplinit condițiile legale să se retragă din activitate. De aici au decurs mai multe concluzii la fel de eronate: putem plafona procentul pe care îl reprezintă pensiile în PIB sau în Bugetul de stat, plătim dacă putem și cât putem, indexăm dacă ne permitem etc.

Este nevoie de precizat din nou:

- pensiile reprezintă restituirea unor sume pe care pensionarii le-au dat la bugetul de stat în cursul vieții active;
- pensiile sunt un drept pentru pensionari și o obligație legală pentru Bugetul de stat;
- pensiile nu fac parte din aceeași categorie de obligații ca ajutoarele sociale sau alte forme de asistență;
- plata pensiilor se face în baza muncii prestate, nu a dorinței de a face bine în societate;
- nivelul pensiilor trebuie să pornească în principal de la cât trebuie să fie acestea în baza sumelor plătite deja de pensionari;
- fiind o plată pe bază de muncă prestată și sume avansate anterior de beneficiari, pensiile nu pot și nu trebuie să intre în algoritmul doctrinar de prioritate.

foto: <https://cursdegovernare.ro/>

Dacă vrem să comparăm cu ceva pensiile, atunci trebuie să le punem alături de creditele față de băncile din țară și străinătate, inclusiv FMI. Între pensii și sumele datorate de Bugetul de stat la sistemul financiar național sau internațional există următoarele asemănări:

- obligația de plată este de fapt una de restituire a unor sume deja primite de bugetul statului;
- conform principiilor economice de actualizare a sumelor pe baza factorului timp, nu se restituie la valoarea nominală, ci la valoarea reală; pentru credite, actualizarea se face prin dobândă, iar la pensii prin indexare;
- în cazul în care nu are loc actualizarea (deci inclusiv indexarea pensiilor), Bugetul de stat restituie în termeni reali mai puțin decât a primit, ceea ce reprezintă confiscare de avere, total ilegală în condițiile statului de drept;
- pot să existe derogări sau intreruperi temporare (limitate strict în timp) ale plății obligațiilor asumate (credite bancare, pensii etc) numai în situații de forță majoră sau caz forțat; în acest sens, putem da ca exemplu, recent, pandemia Covid 19 sau, exemplu din istorie, războiul.

În acest articol am avut în vedere numai pensiile stabilite pe bază de contributivitate.

VREM SALARII DECENTE ÎN EDUCAȚIE!

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ – FSLI (președinte Simion Hancescu), Federația Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET” (președinte Marius Ovidiu Nistor) și Federația Națională Sindicală „ALMA MATER” (președinte Marius Anton Hadăr) – federații sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ preuniversitar, învățământ superior și cercetare – au depus pe 6 decembrie 2021, la registratura Guvernului României, petițiile semnate de 163.813 salariați din învățământ, din care: un număr de 113.443 provin de la membrii Federației Sindicatelor Libere din Învățământ, 45.504 de la membrii Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET” și 4866 de la cei ai Federației Naționale Sindicale „ALMA MATER”. Prin aceste semnături salariații își exprimă nemulțumirile față de nivelul de salarizare din sistem, situat în pătirma inferioară a grilelor de salarizare.

Tragem un semnal de alarmă față de salarizarea nemotivată, care a generat exodul personalului calificat și a condus la îmbătrânirea corpului profesoral, transformând cariera didactică într-una neatractivă pentru tinerii cu vocație.

(...) Cele trei federații, în numele salariaților din educație, consideră că este momentul oportun ca educația să fie în mod real o prioritate pentru întreaga clasă politică, iar această prioritate să fie reflectată, în primul rând, de procentul din P.I.B. alocat învățământului prin Legea bugetului de stat pe anul 2022.

Cele trei federații au depus la Guvern și la grupurile parlamentare ale partidelor politice și minorităților naționale o adresă privind problemele din sistem, în care se spune:

Considerăm că este momentul ca guvernarea să înțeleagă că TREBUIE INVESTIT ÎN EDUCAȚIE! Dacă nu se va pune capăt subfinanțării permanente a sistemului de învățământ, consecințele le vor resimți copiii noștri! Este o realitate că pandemia va mai continua o bună perioadă de timp, dar este tot o realitate că, indiferent de situație, educarea copiilor trebuie să fie o prioritate și ea trebuie să continue, în condiții cât mai apropiate de normalitate! Acest lucru nu se poate realiza decât dacă statul va investi atât în modernizarea și dotarea tehnică a unităților și instituțiilor de învățământ, cât și în stimularea financiară a personalului din sistem!

Trebuie avută în vedere și politica Uniunii Europene de a se investi masiv în educație, concretizată prin rezoluția Parlamentului U.E., recent adoptată, care recomandă țărilor membre să aloce 10% din PIB pentru educație! Ori, în ultimii ani, procentul din PIB alocat în România sistemului național educațional a fost în limita a 3% din PIB.

De aceea, din punctul nostru de vedere, Guvernul României, cel care fundamentează proiectul legii bugetului de stat, trebuie să aibă, printre priorități, investiția în educație, atât în ceea ce privește baza materială, cât și salarizarea adecvată a personalului.

Însă, am constatat că, în Programul de guvernare pentru perioada 2021-2024, în ceea ce privește salarizarea resursei umane din educație, există doar o scurtă mențiune [„salarizarea atractivă diferențiată pe criterii de performanță prin implementarea Legii nr. 153/2017, mărind salariile profesorilor. Este esențială identificarea unei soluții pentru a crește salariile profesorilor, în special ale profesorilor debutanți”], ceea ce îngrijorează personalul din sistemul educațional, întrucât:

1. Legea-cadru nr. 153/2017 nu instituie principiul salarizării diferențiate, pe criterii de performanță, ci principiul stimulării personalului din sectorul bugetar, în contextul

recunoașterii și recompensării performanțelor profesionale obținute. Dacă se dorește modificarea principiilor Legii-cadru nr. 153/2017, constatăm că, în programul de guvernare, nu este prevăzut un termen până la care să se realizeze acest lucru.

2. Programul de guvernare nu conține prevederi referitoare la data aplicării în integralitate a dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017. În aceste condiții, este necesar să atragem atenția asupra următoarelor: • salariații din învățământul preuniversitar și o parte considerabilă din salariații din învățământul universitar se regăsesc în pătirma inferioară a grilelor de salarizare stabilite prin Legea-cadru nr. 153/2017, în condițiile în care coeficienții prevăzuți în Anexa nr. I la lege sunt între 1,64 și 2,76, la preuniversitar și de la 1,65 până la 2,90 în sistemul universitar; • salariul mediu în învățământ este cu 30% mai mic decât cel din administrația publică – situație unică în rândul țărilor membre ale Uniunii Europene, unde salariile din educație sunt mai bine poziționate; • deși, prin modificări ale Legii-cadru nr. 153/2017, s-a stabilit ca personalul didactic să beneficieze, de la 1 septembrie 2020, de salariile de bază prevăzute de lege pentru anul 2022, ulterior, Guvernul, a prorogat acordarea ultimelor două tranșe de majorare a salariilor de bază, pentru personalul didactic; practic, acestuia nu i s-au aplicat ultimele două tranșe de majorare a salariului de bază, nici de la 1 septembrie 2020, nici la 1 septembrie 2021; de aceea, este imperios necesar ca aceste majorări să se acorde personalului didactic cel mai târziu la data de 01.01.2022; • prin acte normative ce instituie măsuri fiscal-bugetare, s-a statuat limitarea cuantumului sporurilor, indemnizațiilor etc., prin raportare la un alt salariu de bază („istoric”) decât cel efectiv în plată – practică ce trebuie stopată; • mai mult, pe considerentul că prin aceleași acte normative ce instituie măsuri fiscal-bugetare s-a reglementat faptul că sporurile și indemnizațiile se acordă cel mult la nivelul cuantumului acordat la sfârșitul anului anterior, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea

în aceleași condiții; • în sistemul de învățământ nu se acordă nici acum sporurile pentru condiții de muncă, deși sunt reglementate atât de Legea-cadru nr. 153/2017, cât și prin hotărârile de Guvern emise în aplicarea acesteia (H.G. nr. 34/2018 – pentru personalul didactic; H.G. nr. 569/2017 – pentru personalul nedidactic din învățământul preuniversitar; H.G. nr. 917/2017 – pentru personalul nedidactic din instituțiile și unitățile care funcționează în subordinea directă a Ministerului Educației); practic, personalul din învățământ este singura categorie de salariați din sectorul bugetar care nu beneficiază de plata sporurilor pentru condiții de muncă. De aceea, din punctul nostru de vedere, orice intervenție legislativă asupra Legii-cadru în materia salarizării personalului plătit din fonduri publice trebuie supusă unei reale dezbateri cu partenerii de dialog social.

În același timp, trebuie avute în vedere următoarele:

1. În programul de guvernare, la obiectivele specifice învățământului preuniversitar, sunt inserate măsuri pentru perioada de pandemie, dar **niciieri nu se regăsesc măsuri concrete pentru aplicarea Legii nr. 109/2020**, în temeiul căreia Ministerul Educației trebuie să asigure, la cerere, fiecărui cadru didactic și fiecărui elev un dispozitiv – laptop sau tabletă, cu conexiune la internet – mijloace absolut necesare, pentru ca, în această perioadă pandemică, procesul instructiv-educativ, să poată continua și în mediul on-line, atunci când se impune, asigurându-se astfel accesul la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul din care provin. Măsuri similare trebuie aplicate și în învățământul superior.

2. O altă nemulțumire a salariaților din educație este reprezentată de **neplata orelor de educație remedială**, în cele mai multe situații; deși orele remediale s-au efectuat, plata acestora nu s-a realizat, din motive care nu sunt imputabile cadrelor didactice.

3. Așa cum am arătat mai sus, aplicarea Legii-cadru nr. 153/2017 a generat inechități între salariații din învățământul preuniversitar și superior. Aplicarea eronată a acesteia a fost constatată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizii cu caracter obligatoriu pentru instanțele de judecată. În aplicarea Deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 64/2020, nr. 7/2021 și nr. 8/2021, Ministerul Educației a emis două ordine de ministru prin care a dispus calculul corect al drepturilor salariale ale personalului didactic: O.M.E. nr. 4638/2021 și O.M.E. nr. 3993/2021. Aceste ordine produc efecte de la data stabilită în cuprinsul lor, pentru viitor; în consecință, în prezent, există o **diferențiere discriminatorie** între personalul didactic ce beneficiază de drepturile salariale în cauză în baza hotărârilor judecătorești definitive, începând cu 01.09.2017 (în cazul tranșelor de vechime în învățământ), respectiv, începând cu 01.01.2019/data stabilită prin hotărâre (în cazul majorărilor/

creșterilor salariale prevăzute art. 15 din Legea-cadru nr. 153/2017, la art. 4, art. 5 alin. (1), art. 7 și art. 8 din anexa nr. I cap. I lit. B „Reglementări specifice personalului didactic din învățământ” la aceasta) și restul personalului didactic, care beneficiază de aceste drepturi salariale de la data stabilită prin ordinea ministrului educației.

Pentru înlăturarea acestei discriminări se impune adoptarea unei măsuri legislative de natură reparatorie, prin care aceste drepturi să se acorde întregului personal didactic, de la data de 01.09.2017 (în cazul tranșelor de vechime în învățământ), respectiv, începând cu 01.01.2019 (în cazul majorărilor/creșterilor salariale raportate la salariul în plată).

4. În același timp, sunt imperios necesare: • **alocarea a minim 6% din PIB pentru sistemul educațional și minim 1% pentru cercetare**, în conformitate cu prevederile art. 8 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare; • **plata orelor suplimentare**, pentru munca prestată de personalul didactic auxiliar și nedidactic peste timpul normal de muncă (în condițiile în care compensarea muncii suplimentare cu timp liber corespunzător este imposibilă); • **plata integrală și la termen a tranșelor din diferențele salariale stabilite prin hotărâri judecătorești în favoarea salariaților din învățământ**, conform prevederilor legale aplicabile în materie – în acest sens se impune alocarea fondurilor pentru plata atât a tranșelor restante, cât și a celor aferente anului 2022; • **finalizarea punerii în aplicare a Legii nr. 85/2016** privind plata diferențelor salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008-13 mai 2011; • **decontarea integrală a cheltuielilor de navetă** pentru personalul din învățământ, potrivit legislației în vigoare; • **suplimentarea numărului de posturi didactice auxiliare și nedidactice**, astfel încât unitățile de învățământ să își desfășoare activitatea în condiții cât mai bune; • **calcularea costurilor reale per student echivalent și creșterea graduală a finanțării învățământului superior pe baza acestui criteriu**, astfel încât, până în anul 2024, să fie atins acest obiectiv; în acest sens, se impune creșterea cu 20% a costului per student echivalent în anul 2022 față de anul 2021.

România poate să arate, prin măsurile luate încă din primele zile de la investirea Guvernului și, mai ales, prin proiectia bugetară a anului 2022, că **educația este o prioritate**.

În consecință, vă adresăm rugămintea de a stabili o întâlnire în perioada imediat următoare, pentru a discuta problemele existente în sistemul de învățământ, a căror rezolvare se impune cu celeritate, precum și soluțiile ce trebuie adoptate în cel mai scurt timp.

VITRALII

VITRALII

Când vine vorba despre tiranie, despotism luminat sau nu, atrocități sau alte fapte rușinoase din istorie, suntem obișnuiți să rostim câteva nume la auzul cărora suntem cuprinși de oroare. Documentându-mă mai atent, prin amabilitatea unui prieten, am aflat un lucru care m-a pus pe gânduri. Există un top al satrapilor de pe Terra, în care regăsim, pe locuri fruntașe, cu o singură excepție, conducători din epoca modernă a Europei. Lucrurile stau cam așa: pe primul loc în acest clasament al prăpădului umanitar se situează Mao Zedong, cu peste 60 de milioane de victime, urmat îndeaproape de I.V.Stalin, cu 52 de milioane și de Adolf Hitler cu 27 de milioane. Până aici, nimic neașteptat, deși rememorarea sinistrelor fapte comise în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, dar fără prea mare legătură cu acesta, are darul de a face pielea de găină chiar și celor mai tari de inimă. Surpriza apare când aflăm numele personajului de pe locul al patrulea: regele Leopold al II-lea al Belgiei, „creditat” cu peste 10 milioane de victime în cea mai mare colonie din Africa a regatului european: ceea ce astăzi numim Republica Democratică Congo. În plină epocă modernă, în cea de-a doua jumătate a secolului XX, în timp ce națiunile lumii își câștigau dreptul la emancipare, majestatea sa își administra colonia prin metode medievale: tortură, bătăi, crime, violuri și jafuri, exploatarea discreționară a imenselor bogății. De altfel, Leopold va emite un decret prin care statul african devine domeniu său personal (nu al statului belgian, nu al casei regale). Seva arborilor de cauciuc, milioane de metri cubi de lemn de esențe prețioase, diamante, aur și argint, minereuri, cafea, cacao, fructe exotice, ceai și alte produse agricole vor umple pentru 50 de ani cămărilor micului regat european. În mine vor lucra copii începând de la vârsta de

Europa și tiranii ei

cinci ani, femei și bătrâni. Sub puterea biciului, a spaimii și a foamei.

Sigur, alte câteva state europene au avut colonii în Asia sau Africa, niciunul însă nu a ajuns la atrocități la o asemenea scară, cu excepția Olandei, acuzată de desfășurarea unui veritabil genocid în Indiile Olandeze (Bali), dar nici măcar acolo nu se poate vorbi despre o asemenea număr de victime și în niciun caz despre o administrare exclusiv prin teroare a coloniei.

De ce ar trebui să ne reamintim acum acest sinistru clasament? Pentru că lungul drum parcurs de statele din vestul european de la săngeroasele confruntări începute în perioada medievală timpurie și culminând cu cele două conflagrații mondiale pornite, nu avem cum ascunde asta sub preș, tot din ambițiile dominatoare ale bătrânului continent, până la actuala societate europeană, ușor arogantă, condescendentă și puțin cam sclivisită, a fost, de fapt, un lung șir de puseuri de agresivitate. Forța militară, înflorirea artei și arhitecturii, și creativitatea tehnologică de netăgăduit au fost și sunt rezultatul a mai mult de cinci secole de prosperitate aproape neîntreruptă. Aceasta din urmă, însă, a fost creată printr-o continuă politică expansionistă, beligerantă, care a pus mai presus de orice dreptul celui mai puternic. Așa au fost nimicite zeci, sute de culturi, în numele „civilizației”. Procesul continuă și astăzi, dar într-o altă formă. Tunurile și carabinele au fost înlocuite de gulerele albe, oameni așezați comod în fotoliile din birourile clădirilor din oțel și sticlă care continuă să smulgă cu blândețe aceleași resurse (din ce în ce mai puține), din aceleași regiuni. Până la urmă, nu asta e important, lumea nu poate exista – o spun economiști de seamă – decât cu mai multe viteze. Ceea ce contează este să nu uităm că societatea umană este un conglomerat de state și culturi independente și că binele unora nu poate exista prin răul celorlalți. Oricât de prosper ar fi societatea în care trăim, această realitate se datorează faptului că undeva, în alt colț de lume, un semen de-al nostru este foarte, foarte trist.

Dragoș CIOCĂZAN

Simpozionul Internațional de Sculptură Voluntari – ediția I, 2021

George V. GRIGORE

Pe 14 octombrie 2021, de praznicul Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, ocrătoria orașului Voluntari, a avut loc vernisajul Simpozionului Internațional de Sculptură Voluntari – ediția I, 2021. Evenimentul a fost organizat de către Instituția Primarului Orașului Voluntari, cu aprobarea Consiliului Local Voluntari, prin Direcția Educație Cultural Sportivă și Identitate Comunitară.

În cadrul acestui eveniment de creație artistică, artiști sculptori de mare valoare au lucrat într-un mediu favorabil dezvoltării procesului de creație, dăruind lucrări extraordinare care îmbină profanul și sacral. Orașul Voluntari s-a îmbogățit cu lucrări ce aduc un plus de valoare culturală, artistică și religioasă comunității.

Cele șapte lucrări sunt amplasate în curtea Catedralei Sfânta Parascheva din Voluntari, fiind oricând disponibile vizionării: *Contactul (Cerul și Pământul)* – sculptor Maria Grazia Collini; *Silogismul Luminii* – sculptor Dumitru-Ion Șerban; *Îngerul Copilăriei* – conf. univ. dr. Eugen Barzu; *Lacrima Mântuitorului* – sculptor Florin Strejac; *Pieta* – sculptor Vladlen Babcinețchi; *Dorometru Taina cea Mare* – sculptor Valentin Vărtosu; *Sfintele Sfinților* – sculptor Nicolae-Ovidiu Popa. Merită mulțumiri pentru efortul și munca depuse, pentru împărtășirea viziunilor artistice și spirituale toți artiștii implicați, dar și criticul și istoricul de artă dr. Luiza Barcan.

Dacă veți trece prin curtea Catedralei Sfânta Parascheva din Voluntari veți simți fiorul unei zbateri a aripei de înger ce învăluie protector un suflet curat...

Invitații în lumea artelor plastice

Când citiți aceste rânduri, zăpada s-a așternut de mult în Masivul Bucegi. Neaua de pe crengile copacilor, tot așa ca în imaginea alăturată, ne spune că a venit iremediabil iarna. Totul este alb, după ninsori abundente mai ales. Dar, într-o lume a paradoxurilor cum este cea în care trăim noi, vreau să vă invit pe tărâmul fermecat al culorilor. Ghid autorizat și foarte amabil este doamna Felicia Feather. Adică marea surpriză plăcută din domeniul artei armonii cromatice. O descoperire mare în spațiul virtual.

La Galeria Națională de Pictură din Berlin se găsește un mic tablou semnat de Lucas Cranach cel Bătrân intitulat *Fântâna tinereții*.

În partea stângă a lucrării se vede un peisaj arid, care în partea opusă este plin de viață și bucurie. Mai mult decât atât, aici este ilustrat marele mister al întineririi. În stânga, mai mulți oameni cu trupurile marcate nemilos de trecerea deceniilor. Ei sunt aduși cu șarete, trăsuri sau chiar roabe la marginea unui bazin cu virtuți uimitoare. Coborând trei trepte în apă, oamenii încep să întinerească, iar când ajung la malul opus au cu 30-35 de ani mai puțin. Aici este așezată o masă pe pajștea înverzită și începe bucuria.

Un efect similar, reconfortant, are pentru mine și arta semnată de protagonista noastră de azi. Pentru a vă dovedi acest lucru, iată câteva dintre lucrările semnate de Felicia Feather.

Un desen în creion de doar câteva ore. Cine nu știe desenul, nu are ce căuta în pictură, spune un profesor de specialitate. Protagonista noastră dovedește, cu prisosință, că știe desenul. Dar și drumul său spre fericire. E un drum spre notorietate, spre afirmare.

În concluzie, un artist valoros. De multe ori, pictorii dau dovadă că nu sunt realiști, dar pregătirea economică a protagonistei noastre o plasează într-o poziție privilegiată. Face legătura între artă și realitatea dură a cifrelor. Sănătate, putere la pictat, numai bine familiei și celor dragi!

Aristotel BUNESCU
<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

Doamna Felicia FEATHER, o mare surpriză plăcută în domeniul picturii

Transcarpatia. Radiografia unei regiuni multietnice

• Volumul domnului Marian Oancea, *Transcarpatia. Radiografia unei regiuni multietnice*, Editura Eikon, 279 p., a fost lansat în luna septembrie, în prima zi a Festivalului *Strada de C'Arte* organizat de Biblioteca Centrală Universitară Carol I.

Cartea este structurată în cinci capitole: în primul, sunt prezentate evoluțiile istorice ale regiunii Transcarpatia, între reformele împărătesei Maria Tereza și formarea statului ucrainean, în cel de-al doilea, sunt prezentate aspectele geografice, economice și demografice ale regiunii Transcarpatia; în cel ce-al treilea, este prezentată situația minorităților din Transcarpatia după destrămarea Uniunii Sovietice. Autorul prezintă minoritățile maghiare și române, cea de-a treia naștere culturală rutenă și problema recunoașterii minorității rutene de către statul ucrainean în comparație cu statele vecine. Tot în capitolul al treilea, autorul prezintă și problema separatismului ruten și maghiar în Transcarpatia; în capitolul al patrulea este făcută o prezentare a maghiarilor, românilor și rutenilor, partide și organizații care reprezintă drepturile și interesele minorităților naționale; ultimul capitol prezintă cadrul legislativ care reglementează statutul minorităților naționale din Transcarpatia în Ucraina după destrămarea Uniunii Sovietice.

Concluziile din final sunt foarte bine structurate; ele cuprind studiul de teren și folosirea unor metode de lucru care n-au mai fost aplicate în cazul regiunii Transcarpatia. Bibliografia lucrării este foarte bogată: cărți, articole științifice, legi și rapoarte internaționale, articole de presă. În Anexe este prezentat un interviu realizat în orașul Ujgorod, Transcarpatia, Ucraina, la care au participat Renata Moish, de la Departamentul de Relații Externe, Investiții și Colaborare Transfrontalieră din cadrul Administrației de Stat a Regiunii Transcarpatia, și Elvira Chilaru, jurnalist emerit al Ucrainei, redactor-șef al emisiunilor în limba română din cadrul Filialei din Transcarpatia a CNTV, principala structură media pentru românii din Transcarpatia. Tot la Anexe este prezentat și statutul politic al regiunii Transcarpatia între anii 1867 și 2019, precum și distribuția populației în funcție de etnie, conform rezultatului Recensământului din 2001 în raioanele din regiunea Transcarpatia și orașele cu statut raional.

Cartea reprezintă o mare parte a tezei de doctorat a autorului Marian Oancea, care a efectuat mai multe vizite în Ucraina, și reprezintă o contribuție originală la problema studiată.

Maria Andreia FANEA

Invitație la lectură

PREMIILE ACADEMIEI ROMÂNE PENTRU ANUL 2019

• Ceremonia de decernare a avut loc, în format hibrid, pe 8 decembrie 2021, în Aula Academiei Române

I. FILOLOGIE ȘI LITERATURĂ

1. Premiul „Timotei Cipariu” - Gramatica limbii române, autori: Ion Bărbuță și Elena Constantinovici. **2. Premiul „Bogdan Petriceicu Hasdeu”** - Ediție cronologică integrală Mihai Eminescu, Opere, vol. I: Cronologii și simbioze poetice (1866- 1876); vol. II: Cronologii și simbioze poetice (1877-1883), autor: Valentin Coșereanu. **3. Premiul „Ion Creangă”** - Undeva în Transilvania, autor: Mirel Taloș. **4. Premiul „Titu Maiorescu”** - «Grup sburător. Trăitul și scrisul împreună în cenaclul lui E. Lovinescu», autor: Ligia Tudurachi. **5. Premiul „Lucian Blaga”** - Autenticitatea, sensuri și nonsensuri. Teorii românești interbelice în contexte europene, autor: Ștefan Firiță. **6. Premiul „Mihai Eminescu”** - Trecere, petrecere, autor: Ioana Ieronim (Ioana Latham). **7. Premiul „Ion Luca Caragiale”** - Nu se acordă

II. ȘTIINȚE ISTORICE ȘI ARHEOLOGIE

1. Premiul „Vasile Pârvan” - a) *The Brooch Workshops from Dacia and the other Danubian Provinces of the Roman Empire (1st c. BC – 3rd c. AD)*, autor: Sorin Cociș, b) *Siret – „Dealul Ruina”. Așezarea fortificată din epoca timpurie a fierului*, autor Ion Mareș. **2. Premiul „Dimitrie Onciul”** - Valori ale ortodoxiei românești. Mănăstirea Căldărușani (vol. I-II), autor: Florin Șerbănescu. **3. Premiul „George Barițiu”** - Archaeological explorations of magic and witchcraft in Iron Age Transylvania, autor: Aurel Rustoiu. **4. Premiul „Nicolae Iorga”** - Unirea Basarabiei cu România și recunoașterea ei internațională, autor: Valentin Burlacu (Republica Moldova). **5. Premiul „Nicolae Bălcescu”** - Securitatea și exilul intelectualilor români în Italia, autor: Anca Stângăciu. **6. Premiul „A.D. Xenopol”** - Relațiile diplomatice româno-italiene în timpul Primului Război Mondial 1914-1918, autor: Mihail Dobre. **7. Premiul „Mihail Kogălniceanu”** - Populația Românească din Peninsula Balcanică, autor: Dorin Lozovanu (Republica Moldova). **8. Premiul „Eudoxiu Hurmuzaki”** - Români din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmăr și Maramureș în Primul Război Mondial (părțile I și II), editor: Ioan Popa.

III. ȘTIINȚE MATEMATICE

1. Premiul „Simion Stoilow” - a) *Global and blow-up radial solutions for quasilinear elliptic systems arising in the study of viscous, heat conducting fluids*, autor: Marius Ghergu, b) *Generalized q-Gaussian von Neumann algebras with coefficients I: Relative strong solidity*, autor: Bogdan Teodor Udrea. **2. Premiul „Gheorghe Țițeica”** - Nu se acordă. **3. Premiul „Gheorghe Lazăr”** - Nu se acordă. **4. Premiul „Grigore C. Moisil”** - Nu se acordă. **5. Premiul „Spiru Haret”** - *Diffusion in random Fields – Application to transport in Groundwater*, autor: Nicolae Suciu. **6. Premiul „Dimitrie Pompeiu”** - Lipschitz Functions, autor: Ștefan Cobzaș și Adriana Nicolae. **7. Premiul „Petre Sergescu”** (Istoria științelor și tehnicii) - Secția de științe matematice nu are propuneri.

IV. ȘTIINȚE FIZICE

1. Premiul „Constantin Miculescu” - Grupul de lucrări: Modelarea macroscopică a generării de armonice superioare în configurații existente experimentale, autori: Katalin Kovács și Valer Toșa. **2. Premiul „Dragomir Hurmuzescu”** - Grupul de lucrări: Modelări teoretice ale heterostructurilor feroelectrice, autor: Lucian Dragoș Filip. **3. Premiul „Ștefan Procopiu”** - Nu se acordă. **4. Premiul „Horia Hulubei”** - Nu se acordă. **5. Premiul „Radu Grigorevici”** - Grupul de lucrări: Noi biosenzori nanostructurați și proceduri electrochimice pentru determinarea de inițiatori ai stresului oxidativ, al efectului asupra biomoleculilor și mecanisme de reglare ale acestuia, autori: Mădălina Maria Bârsan, Teodor Adrian Enache și Victor Constantin Diclescu.

V. ȘTIINȚE CHIMICE

1. Premiul „Costin D. Nenițescu” - Grupul de lucrări: Polimeri siliconici concepuți pentru traductoare pe bază de elastomeri, autor: Codrin Țugui. **2. Premiul „I. G. Murgulescu”** - a) Grupul de lucrări: Materiale și nanomateriale avansate cu design și proprietăți adaptate pentru multiple aplicații, autor: Irina Atkinson, b) Grupul de lucrări: Utilizarea complementară a metodelor spectroscopice pentru investigarea sistemelor supramoleculare, autor: Iulia Matei. **3. Premiul „Gheorghe Spacu”** - Grupul de lucrări: Contribuții în domeniul chimiei coordinative și organometalice a elementelor staniu și plumb și sinteză de tectoni organostaniu în ingineria cristalină, autor: Adrian-Alexandru Someșan. **4. Premiul „Nicolae Teclu”** - Grupul de lucrări: Contribuții în domeniul catalizei heterogene cu aplicații în energetica hidrogenului: stocare chimică și utilizare, autor: Mihaela Diana Lazăr. **5. Premiul „Cristofor I. Simionescu”** - Grupul de lucrări: Structuri heterociclice oligomere și polimere pentru materiale avansate în (opto)electronică, autor: Cătălin-Paul Constantin.

VI. ȘTIINȚE BIOLOGICE

1. Premiul „Emil Racoviță” - Nu se acordă. **2. Premiul „Grigore Antipa”** - Nu se acordă. **3. Premiul „Nicolae Simionescu”** - Grup de 16 lucrări 2016-2019 pe tema: Identificarea de noi molecule cu potențial terapeutic, anticanceros și antiproliferativ, autor: Valentin Zaharia. **4. Premiul „Emanoil Teodorescu”** - Suită de 9 lucrări 2011-

2019 în domeniul: Mecanisme de generare și menținere a durerii neuropatice (activarea microfagelor și microgliilor, rolul chemokinelor în activitatea canalelor ionice din neuronii ganglionilor dorsali spinali). autor: Violeta Ristoiu.

VII. ȘTIINȚE GEONOMICIE

1. Premiul „Grigore Cobălcescu” - Late Pleistocene to Holocene paleoenvironmental changes in the NW Black Sea, autori: Andrei Briceag, Anastasia Yanchilina (SUA), William B.F. Ryan (SUA), Marius Stoica* și Mihaela Melinte*. **2. Premiul „Ludovic Mrazec”** - When a mudstone was actually a „sand”: Results of a sedimentological investigation of the bituminous marl formation (Oligocene), Eastern Carpathians of Romania, autori: Juergen Schieber (SUA), Crina Miclăuș*, Anca Seserman, Bei Liu (SUA) și Juan Teng (SUA). **3. Premiul „Gheorghe Munteanu-Murgoci”** - Degradation processes of iron-sulfides and calcite containing aggregates from asphaltic mixtures, autori: Nicolae Har, Alexandru Lăzărean, Mihai Iliescu, Nicolae Ciont și Ioan Florin Abrudan. **4. Premiul „Ștefan Hepites”** - a) Using Vertical Electrical Soundings to characterize seawater intrusions in the southern area of Romanian Black Sea coastline, autori: Bogdan Mihai Niculescu, Gina Andrei, b) Structural and Geodynamic Ideas on the Galati-Izvoarele Seismic-Prone Area (Eastern Romania), autori: Lucian Beșuțiu*, Mihail Diaconescu, Luminița Zlăgneaș și Andreea Craiu. **5. Premiul „Simion Mehedinți”** - a) Future land use/cover changes in Romania: regional simulations based on CLUE-S model and CORINE land cover database, autori: Gheorghe Kucsicsa, Elena-Ana Popovici*, Dan Bălțeanu**, Ines Grigorescu*, Monica Dumitrașcu* și Bianca Mitrică (Dumitrescu*). b) Ținutul Ciceului - Analiză regională, autor: Alexandra-Camelia Marian-Potra.

VIII. ȘTIINȚE TEHNICE

1. Premiul „Aurel Vlaicu” - a) Grupul de lucrări: Mecanica materialelor compozite, autori: Dan Mihai Constantinescu și Ștefan Sorohan, b) Convertoare de curent continuu hibride, autori: Octavian Cornea, Dan Hulea și Nicolae Muntean. **2. Premiul „Traian Vuia”** - a) Metode numerice în tehnică, autori: Nicolae Ursu-Fischer și Mihai Ursu, b) Grupul de lucrări: Sistem radar bistatic cu receptor fix de sol și transmițător de oportunitate satelitar (Bistatic radar system with a fixed ground-based receiver and spaceborne transmitter of opportunity), autori: Andrei Anghel și Remus Căcoveanu. **3. Premiul „Henri Coandă”** - Introduction in optimisation of industrial robots: theory and applications, autori: Cornel Brișan, Cătălin Boantă și Veturia Chiroiu*. **4. Premiul „Constantin Budeanu”** - a) Percepția prin particule, autor: Radu Dănescu, b) Grupul de lucrări: Research at the confluence of machine learning, computer vision, and robotics (Cercetări multidisciplinare la confluența învățării automate, a viziunii computerizate și a roboticii), autori: Radu Timofte, Eirikur Agustsson (Elveția), Fabian Mentzer (Elveția), Michael Tschannen (Elveția), Luc Van Gool (Elveția). **5. Premiul „Anghel Saligny”** - Tratat de inginerie termică în clădiri, autor: Mihai Ilina și Cătălin Lungu. **6. Premiul „Petre Sergescu”** (Istoria științelor și tehnicii) - Radarul românesc. O istorie vie, coordonator: Anton Muraru.

IX. ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI SILVICE

1. Premiul „Ion Ionescu de la Brad” - agricultură, economie, botanică - Cercetări privind floarea soarelui în Republica Moldova, autor: Maria Duca. **2. Premiul „Traian Săvulescu”** - Nu se acordă. **3. Premiul „Marin Drăcea”** - silvicultură, ecologie, cercetare forestieră, protecția mediului: Forest Science for a Sustainable Forestry and Human Wellbeing, autori: Ecaterina Nicoleta Apostol, Mihai Andrei Tănase, Constantin Nechita, Ionuț-Silviu Pascu și Marius Budeanu. **4. Premiul „Gheorghe Ionescu-Șișești”** - agricultură, știința solului, îmbunătățiri funciare, horticultură, zootehnie. a) Tratat de legumicultură specială, autori: Costel Vinătorul, Bianca Mușat și Camelia Bratu, b) Lucrarea: Alternative Swine Management Systems, autori: Ioan Huțu, Gary Onan.

X. ȘTIINȚE MEDICALE

1. Premiul „Iuliu Hațieganu” - Tratat de patologie și chirurgie esofagiană, coordonatori: Silviu Constantinoiu, Ioan Cordoș, Constantin Ciuce și Viorel Scripcaru. **2. Premiul „Daniel Danielopolu”** - Advancements of Mass Spectrometry in Biomedical Research, autori: Alisa G. Keywoods (SUA) și Costel C. Darie. **3. Premiul „Gheorghe Marinescu”** - Adicția digitală - boală a societății postmoderne, autor: Adina-Brîndușa Baciu. **4. Premiul „Victor Babeș”** - Autopsii medico-istorice, autor: Octavian Buda. **5. Premiul „Constantin I. Parhon”** - Nu se acordă. **6. Premiul „Ștefan S. Nicolau”** - Nu se acordă

XI. ȘTIINȚE ECONOMICE, JURIDICE ȘI SOCIOLOGIE

Științe economice. **1. Premiul „Petre S. Aurelian”** - Grupul de lucrări cu tema Integrarea monetară și incertitudinea economică. The micro-foundations of an open economy money demand: An application to central and eastern European countries, Journal of Macroeconomics, 60, 2019; The money demand and the loss of interest for the euro in Romania, Applied Economics Letters, Vol.26, No.3,

2019; Does the U.S. economic policy uncertainty connect financial markets? Evidence from oil and commodity currencies, Energy Economics, 83, 2019, autor: Claudiu Tiberiu Albușescu. **2. Premiul „Virgil Madgearu”** - Productivitatea muncii și performanța în agricultură, autor: Costel C. Negrei. **3. Premiul „Victor Slăvescu”** - Afaceri internaționale performante în secolul 21. Noi abordări și soluții, Victor Danciu, Mihaela Gabriela Belu și Dorel Paraschiv. **4. Premiul „Nicolae Georgescu Roegen”** - The Romanian Economy. A Century of Transformation (1918-2018), autori: Luminița Chivu*, Valeriu Ioan-Franc**, George Georgescu* și Jean-Vasile Andrei.

Sociologie. 5. Premiul „Dimitrie Gusti” - Sociologia proastei guvernări în România interbelică, autor: Bogdan Bucur. **6. Premiul „Henri H. Stahl”** - Boieri și aristocrați români în secolul al XIX-lea - studiu de mentalitate și moravuri în spațiul privat, autor: Elena Olariu.

Științe Juridice. 7. Premiul „Nicolae Titulescu” - Nu se acordă. **8. Premiul „Simion Bărnuțiu”** - Răspunderea contractuală. O analiză juridică și economică, autor: Cristian Paziuc. **9. Premiul „Andrei Rădulescu”** - Nu se acordă.

XII. FILOSOFIE, TEOLOGIE, PSIHLOGIE ȘI PEDAGOGIE

1. Premiul „Constantin Rădulescu-Motru” - Pedagogia învățământului primar și preșcolar, vol. I-II, autori (coordonatori): Ion-Ovidiu Pânișoară și Marin Manolescu. **2. Premiul „Mircea Florian”** - Nu se acordă. **3. Premiul „Ion Petrovici”** - Nu se acordă. **4. Premiul „Vasile Conta”** - Nu se acordă. **5. Premiul „Dumitru Stăniloae”** - Omul lăuntric. Andrei Scrima și fizionomia experienței spirituale, autor: Ioan Alexandru Tofan.

XIII. ARTE, ARHITECTURĂ ȘI AUDIOVIZUAL

Creație muzicală. 1. Premiul „George Enescu” - Nu se acordă

Muzicologie. 2. Premiul „Ciprian Porumbescu” - Cărțile psalmilor. Reflexii în sonor, autor: Carmen Stoianov. **Istoria artei. 3. Premiul „George Oprescu”** - Picturi murale extrase: istorie, restaurare, monitorizare, autor: Maria-Magdalena Drobotă

Artă plastică. 4. Premiul „Ion Andreescu” - Expoziția Gestul în desen (Muzeul de Artă Constanța, Muzeul de Artă Vizuală Galați), autor: grafician Florin Stoiciu

Etnografie și folclor. 5. Premiul „Simion Florea Marian” - Nu se acordă

Creație arhitectonică. 6. Premiul „Duiliu Marcu” - Ambasada statului Kuwait din București (finalizată și recepționată în 2019), autori: dr.arh. Vladimir Arsene

Artele spectacolului. 7. Premiul „Aristizza Romanescu” - a) Călătoria fantastică a Maronei (coproducție România, Franța, Belgia), autor: regizor Anca Damian, b) Mazurka (regia Alexandru Hausvater) și Scripcarul pe acoperiș (regia Andrei Munteanu), autor: scenograf Viorica Petrovici

XIV. ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

1. Premiul „Grigore Moisil” - Grup de șapte lucrări cu tema Învățare nesupervizată, reguli de asociere relațională și aplicații, autor: Gabriela Czibula. **2. Premiul „Mihai Drăgănescu”** - Nu se acordă. **3. Premiul „Tudor Tănăsescu”** - Grup de două lucrări: Deep Learning Neural Architecture in Emotion Recognition for Romanian Language; Noisy Speech Emotion Recognition in Romanian Language, autori: Marius Dan Zbancioc și Monica Feraru. **4. Premiul „Gheorghe Cartianu”** - Nu se acordă.

Academia Română a acordat și nouă diplome Meritul Academic și opt diplome Distincția Culturală

Diploma Meritul Academic: • Lucia Hossu-Longin, jurnalist și realizator de televiziune • Prof. univ. dr. Gábor Xantus, director de imagine, scenarist • Dr. Aron Xantus, regizor • Centrul de Studii Transilvane • Constantin-Emil Ursu, director general al Muzeului Național al Bucovinei • Prof.dr. Gheorghe Marinică, coordonator al volumului Monografia Ploieștiului • Prof.dr. Constantin Trestioreanu, președintele Societății Culturale Ploiești - Mileniul III, coordonator al volumului Monografia Ploieștiului • Filiala din Timișoara a Academiei Române • Dr. Cristian Păunescu, economist.

Diploma Distincția Culturală: • Revista Orașul, revistă de cultură urbană • Octavian Hoandră, scriitor, realizator de televiziune - pentru opera jurnalistică și obiectivitatea reflectării Academiei Române • George Mihăiță, actor, director al Teatrului de Comedie • Horațiu Mălăele, actor, regizor, caricaturist • Conf.univ.dr. Mireille-Carmen Rădoi, director general al Bibliotecii Centrale Universitare Carol I • Maia Morgenstern, actriță, director al Teatrului Evreiesc de Stat • Dorel Vișan, actor • Radu Boroianu, regizor, om de cultură

* A mai primit un Premiu al Academiei Române

** Este membru al Academiei Române

Nicolae MAREȘ

I.

Cercetând mai atent unele manuscrise de la Biblioteca Academiei Române, am constatat, recent, existența, în colecțiile ei, a multor documente inedite insuficient sau deloc cercetate, în ultimul timp (probabil și pentru faptul că intrarea și fotografiatul materialelor, chiar și pentru cercetători, se face cu o plată, cred, piperată pentru vremurile noastre!). Cu reală satisfacție am reținut că o mare parte dintre aceste manuscrise sunt de o valoare remarcabilă pentru istoria culturii românești, unele privind opera unor creatori de seamă români și străini. Am o listă mare de documente și de nume care mi-au intrat în atenție: de la Blaga la Rebreanu și Elena Văcărescu ori de la Titulescu la Gafencu și Victor Cădere, ca să mă refer, concret, numai la două domenii mai apropiate de preocupările mele. O spun, de la început, că nu voi precupeți nici un efort pentru a pune cea mai mare parte din ele cât mai grabnic în valoare, în paginile presei noastre și - unele - chiar în volum.

Mai înainte de prezentarea materialului inedit legat de viața marelui diplomat Nicolae Titulescu doresc să amintesc și să salut eforturile notabile făcute de-a lungul timpului de autorii unor cărți prestigioase apărute sub auspiciile Fundației Europene Titulescu. Încep cu președintele ei, prof. univ. dr. Adrian Năstase, și cu fostul director executiv, dr. George G. Potra, trecut la începutul anului 2016 la cele veșnice, pe care se cuvine să îl omagiem de fiecare dată când vom vorbi sau îl vom evoca pe Titulescu. O fac și cu acest prilej. Am scris, în nenumărate rânduri, despre aportul celor doi la cunoașterea lui Titulescu, însă ar fi momentul de a aminti și despre alte contribuțiile de-a lungul timpului. Printre ele, cele ale istoricului Constantin I. Turcu, care, cu sprijinul fostului ministru, scriitorul George Macovescu, a tipărit în vremuri grele multe pagini din opera titulesciană, inclusiv cu participarea ilustrului diplomat Ioan Voicu, azi renumit universitar peste granițe, specialist în problematica multilaterală în plan istoric și contemporan pe arena internațională. Nu pot să nu îl evoc și pe fostul diplomat și profesor la Paris și Helsinki, Ion Stăvăruș, care a adus în țară o seamă de manuscrise și documente care i-au aparținut mării înaintașe Elena Văcărescu, documente care au stat la baza multor lucrări de referință. Paginile respective au fost depuse, acolo unde le era locul cel mai potrivit: la Ministerul Afacerilor Externe, respectiv, la Academia Română. Azi nimeni nu mai știe numele celor care au făcut acest veritabil act de cultură și care nu mai este continuat... Bun și acest prilej aniversar pentru a reaminti cu pioșenie numele de mai sus!

II.

„Dezvăluire” un eveniment teatral la Craiova, cu participarea, ca actor amator, a elevului Nicolae Titulescu

În 23 martie 1900, elevul din clasa a VII-a a Liceului Carol din localitate, Nicolae Titulescu, cel care cu trei săptămâni mai înainte împlinise 18 ani (născut la 4 martie 1882), a susținut, împreună cu colegii săi de clasă, o *reprezentare extraordinară* de binefacere pentru strângerea de fonduri necesare atât Bibliotecii școlii cât și Muzeului acestui lăcaș de învățământ. Nu știu dacă din truda lor mai dăinuie vreun dram de agoniseală, după cum nu știu dacă de-atunci s-au mai organizat asemenea manifestări la Craiova sau prin alte orașe din țară?! Istoricul teatrului din Bănie ar trebui să răspundă la această întrebare, fie și după trecerea a mai bine de un secol de la eveniment, prilej de a fi adus în atenție și de ei, împreună cu alte contribuții legate de cele întâmplate atunci.

Afișul, tipărit, cu litere negre pe un eșantion de mătase roz-liliachiu, de o casă editorială din localitate în condiții artistice de

alesă ținută pentru începutul secolului XX, rămâne drept un frumos document pentru istoria afișului publicitar român. El a constituit, probabil, o ofrandă dragă inimii tânărului licean și a familiei sale, neîndoielnic a tuturor protagoniștilor evenimentului, de vreme ce s-a păstrat mai bine de un secol acest exemplar (o fi unic?). E drept, ascuns în colbul manuscriselor Bibliotecii Academiei Române. Sau poate din această pricină?

Cunoscând bine istoria afișului european, pot afirma că dacă alte popoare ar fi avut un asemenea exemplar, de la începutul secolului trecut, l-ar fi expus, probabil, într-o ramă de aur în instituțiile de profil. De aceea nu știu dacă la Teatrul din Craiova a fost sau este afișat. Mai mult ca sigur, la Casa Titulescu din capitală, în cea mai importantă clădire titulesciană, și-ar putea găsi locul potrivit. E bine că se păstrează mărturia respectivă, achiziționată în 1991 de forul academic român! Pentru a se reține „pioșenia” la români, menționez: odorul respectiv se păstrează într-un plic anost, alături de alte documente prețioase, depozitat fiind printre zecile de mii de manuscrise. (BAR - cota: A-3633 (1-9).)

Evenimentul teatral

Aflăm din cuprinsul afișului cu pricina în ce a constat reprezentația teatrală din 23 martie 1900 de la Craiova. Astfel, știm exact, cine au fost protagoniștii spectacolului, cine erau invitații și chiar prețul билетelor puse în vânzare. Nu știm cum s-au realizat profesional, în anii care au urmat, elevii-actori, crema tineretului craiovean de atunci. Aceasta ar putea constitui un alt subiect demn de a fi cercetat. (Sigur niciunul din ei n-a devenit fotbalist, căci am fi știut cu siguranță!)

Cert este că mediul școlar și civic în care a trăit și s-a format viitorul bărbat de stat român, Nicolae Titulescu, era de mare ținută intelectuală și patriotică, dovadă programul inspirat și variat al manifestării prezentate: drama istorică – *Cetatea Neamțului* de Vasile Alecsandri (de la moartea căruia se împlineau douăzeci de ani), cu implicarea actorului Al. Demet.(rescu), probabil regizorul spectacolului, dar și a comediei semnată de V. A. Urechia: *Călușul – Viața studentescă*. Sub conducerea profesorului de muzică Mihăilescu au fost susținute de Corul Liceului: arii, coruri și numere de balet, menționate fiind, în ordine: *Dansul mateloților*, *Banul Mărăcine*, *Românul și Hora Ielelor*. Biletele s-au vândut diferențiat, de la 2 lei pentru elevi până la 30 de lei în loje pentru protipendadă.

Se pare că cele două piese jucate au fost *numerele forte* ale spectacolului. Elevului Nicolae Titulescu i s-a încredințat rolurile principale în ambele reprezentări.

Titulescu în rolul lui Sobieski din piesa *Cetatea Neamțului* de Vasile Alecsandri

Novela junimistului Costache Negruzzi: *Sobieski și românii* a stat la baza dramei colegului său de generație, Vasile Alecsandri, intitulată *Cetatea Neamțului*. Intriga a rămas aceeași pentru ambii autori. Cei nouăsprezece plăieși fiind înfățișați de novelist și dramaturg în lumini înălțătoare, ilustrând modestia și curajul dovedite de bravii oșteni moldoveni, în antiteză cu oastea leșească, condusă de regele polonez Sobieski, al cărui scop era de a cuceri prin forță meleagurile moldave pentru

a fi date „în stăpânire” fiului său. Se repeta la indigou – am spune – ceea ce la 1497 încercase, la Codrii Cosminului, în Dumbrava Roșie, predecesorul său, Ioan Albert (Olbracht). Numai că acesta ar fi dorit să dăruiască Moldova fratelui său. Plăieșii moldoveni îi înfruntă pe năvălitori cu o demnitate sobră, de mare ținută. Vitejia lor izvora, cu siguranță, dintr-o iubire sinceră și demnă față de țara lor atacată de dușmani, oștenii apărându-se până la unul în fortăreața cunoscută drept Cetatea Neamțului. Au făcut-o pentru a nu „nu zice cumva leahul c-au intrat într-o cetate românească ca într-o țarină pustie”.

Credința și convingerea lor demne de toată lauda, inclusiv a polonezilor, îi determină pe plăieși să lupte cu mare dăruire și curaj, acceptând moartea ca pe un dat firesc, fără să fi fost impresionați de faima celui care despresuraseră nu cu mult timp în urmă, la 1683, Viena, din fața atacului turcesc. Aș sublinia că din punctul de vedere al contemporaneității, azi avem puse în lumină documente, aflate chiar în arhivele poloneze, care atestă că, la bătălia decisivă a lui Sobieski, din 12 septembrie 1683, acesta a folosit, în acel moment hotărâtor pentru soarta Europei, și *călărime ușoară moldoveană* – compusă din 31 de „steaguri moldovenești”, însumând 2.422 de călăreți, care reprezentau 13% din totalul cavaleriei regale poloneze. (Cf. Constantin Rezachievici, „*Steagurile românești din oastea lui Jan Sobieski în campania pentru eliberarea Vienei (1683)*”, după un izvor polon, în „*Revista de istorie*”, XXXVI (1983), nr. 6, p. 620; ibidem - Rolul Românilor în apărarea Europei de expansiunea Otomană secolele XIV-XVI: evoluția unui concept în contextul vremii, Ed. Albatros, 1998.)

Ar spune strategii contemporani: o contribuție importantă.

N-au avut parte Negruzzi sau Alecsandri să cunoască aceste fapte de neprecupețită valoare istorică în favoarea moldovenilor aflați în timpurile respective de la cei aflați în bejenie în Polonia! Alta ar fi fost probabil și descrierea lor!

Personajul principal din piesa alecsandriană va fi fost jucat de elevul Nicolae Titulescu, lider intelectual al generației sale, cum se va dovedi la absolvirea liceului, când i-a fost decernat Premiul de onoare, după care își va lua zborul spre orașul lumină de atunci, la Paris. Cu siguranță a avut multe de învățat oratorul de mai târziu din pregătirea acestui rol, într-un „santier” veritabil, actoricesc, sub îndrumarea unui profesionist de marcă, actorul-regizor: Al. Demet.(rescu).

Mai mult ca sigur, tânărul și receptivul abiturient, Nicolae Titulescu, a avut prilejul să conștientizeze multe din manifestările vecinilor noștri polonezi, pe care îi va respecta și le va sări în ajutor la Liga Naționaliilor, mai ales în relațiile lor cu Germania, în primul deceniu după recucerirea independenței de stat a Poloniei, și nu numai acolo, așa spune că în toate demersurile sale situându-se de partea vistulanilor. Nu s-a sfiit să le spună și multe adevăruri verde în față (s-o fi gândit oare la comportamentul lui Sobieski?), atunci când omologul său, colonelul Jozef Beck, clama fără nicio acoperire, îi putem spune și infatuare, că șeful diplomației românești ar fi avut *cereri exagerate* față de U.R.S.S. Caracterul cel drept al lui Titulescu ne apare în toată splendoarea, inclusiv spre amurgul vieții, când avea să conchidă că în relațiile bilaterale dintre București și Varșovia, prietenia dintre cele două țări trebuia să se bazeze pe „o înțelegere clară”, considerând încă din tinerețea sa ministerială că: alianța româno-polonă este „o necesitate”. A spus și *vitală*. Vorbea în el un suflet de plăieș?

Pașapoartele deținute de Titulescu și soția sa în timpul Primului Război Mondial

După înfrângerea de la Turtucaia și intrarea trupelor germane în București, la începutul lui decembrie 1916, profesorul universitar și demnitarul român se retrage la Iași. În amintirile sale, Constantin Argetoianu descrie manifestarea lui Take Ionescu și a lui Nicolae Titulescu la Iași. Din perspectivă contemporană putem spune că cei doi politicieni au prefigurat corect existența unor posibilități de implicare *din străinătate* pentru apărarea cauzei românești. Se va dovedi a fi corectă intuiția lor mai ales în

1918, când, împreună cu alte personalități române, Octavian Goga, Traian Vuia, Constantin Mille și alții, înființează *Comitetul Național Român* de la Paris, cu scopul de a propaga în opinia publică internațională dreptul poporului român la unitatea națională. C.N.R. a fost recunoscut oficial de guvernele puterilor aliate ca organ plenipotențiar al națiunii române, inclusiv de emigrații polonezi din capitala Franței sau din Viena, care aveau comitete similare, acestea intrând în relații directe de conlucrare, promovând – la începutul anului 1919 – ideea stabilirii de relații diplomatice bilaterale româno-polone, ca o necesitate.

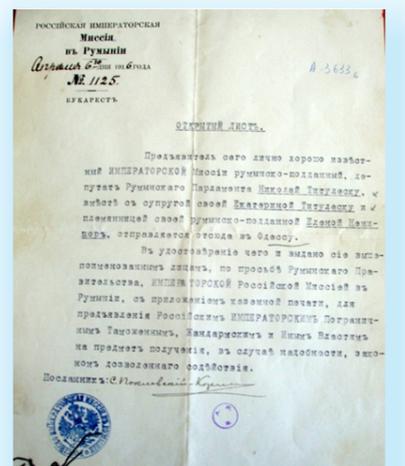
De relevant că Nicolae Titulescu a început să acționeze pentru dobândirea documentelor legale de călătorie în Franța, pentru el și pentru soție, încă de la sfârșitul lunii decembrie 1916.

Pașaportul eliberat *deputatului și profesorului universitar* Nicolae Titulescu a fost cel prezentat mai jos, inclusiv cu descrierea semnalmentelor sale. Locul eliberării este Prefectura Poliției din Iași, iar data eliberării: 22 decembrie 1916, așadar la scurt după venirea cuplului Titulescu în capitala Moldovei.

La 4 ianuarie 1917, Nicolae și Ecaterina Titulescu obțin și viza necesară acordată de la Legația franceză, iar la 8 ianuarie și de la cea rusească, pentru deplasare în străinătate din motive de „sănătate”. Destinație: Franța – cu deplasare prin Chișinău, Odessa, Kiev, Petrograd și, în continuare, prin Suedia, Norvegia și Anglia. Un drum, din care se păstrează numai etuiul dintr-o stofă ieftină oferit de hotelul *Metropol* din Moscova, locul în care au fost mai mult ca sigur găzduiți. Știm că voiajul respectiv era un calvar plin de peripeții pentru toți cei care se încumetau la o asemenea *evadare* din Iașiul plin de suferință și de nesiguranță!

În pașapoartele celor doi se păstrează o declarație, completată în limbile română și franceză; din partea autorităților rusești le-a fost încredințată *scrisoarea deschisă* de mai jos, redactată în limba rusă. Interesant: cu antetul misiunii din București.

Astăzi s-a născut Hristos

Astăzi S-a născut Hristos
Mesia Chip luminos
Lăudați și cântați și vă bucurați!

Mititel, înfășătel
În scutec de bumbăcel,
Lăudați și cântați și vă bucurați!

Vântul bate, nu răzbate
Neaua ninge, nu-L atinge,
Lăudați și cântați și vă bucurați!

Și de-acum până-n vecie
Mila Domnului să fie
Lăudați și cântați și vă bucurați!

Bună dimineața la Moș Ajun

Bună dimineața la Moș Ajun
Ne dați ori nu ne dați,
Ne dați ori nu ne dați,
Ne dați, ne dați

Am venit și noi o dată
La un an cu sănătate
Domnul Sfânt să ne ajute
La covrigi și la nuci multe.

SĂRBĂTORI FERICITE!

